

FELIU PETIT

Continua

DONCELL QUI
CERCA MULLER

El senyor Franqueza y els Autors catalans

La insinuació que féyem, en el número passat, ja ha donat fruit. Heusaquí la carta de l'Eduart Aulés que esplica la nova FAZANA de l'aprofitat administrador del Teatre Principal.

Diu l'Aulés que els comentaris ja'ls farem nosaltres... Encara més comentaris que els que portem fets? No. La nostra missió d'avuy no es la de comentadors, sinó la de donar al públich un interessantíssim document que revela fins ahont es cert lo que venim predicant.

Aquí va, donchs, la carta de l'Aulés, prou eloqüent y expressiva:

«Senyor Director de DE TOTS COLORS.

»Estimat amic: En l'últim número de la Revista que vosté dirigeix, he llegit, en la secció de Noves, un comentari que sembla referirse directament a la qüestió que hi ha pendent entre el senyor Franqueza y'l suscrit.

»¿Què m'ha passat ab la empresa del teatre Principal? Casi rès: un xisto en acció de l'ilustre actor d'En Pau de les calses curtes, que es un empresari molt de broma.

»El xisto es el següent. Dies abans del 28 de Decembre darrer, l'inspirat autor de La taca de café va demanarme si volia col·laborar en una obra, que després ell va batejar ab el nom de Marco Bomba a la Bona Sombra, y que se estrenà'l dia citat, que era el de Ignoscents, escrivintli els versos de la part musical, y entre ells, els del Vals dels petóns del Conde de Luxemburgo, que s'hi va anyadir a última hora, y oferintme'l mentat empresari la meitat dels drets. Vaig fer els versos, se van cantar y com es natural y llògich, oportunament vaig presentar-me a cobrar la meitat dels drets que'm corresponenten, a la Societat d'autors, y aquí entra la primera meitat del xisto. L'imortal autor de Tot ha anat be, es un noy, m'havia guanyat per mà, dient a la Societat d'autors que l'obra era tota seva, y lo qu'es més xistós encara, cobrantla per enter.

»M'entrevisto ab ell, y aquí entra la segona meitat de xisto, perquè va contestar a la meua reclamació, dient que no hi havia tal col·laboració y rès, que tot ha anat be y no pago.

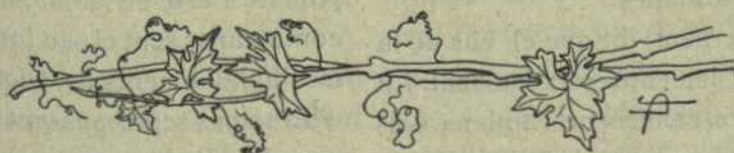
Com jo també soch molt de broma, he fet poder a un procurador, que serà l'encarregat de representar la darrera producció còmica del autor de L'hostal de la llebra, devant del jutje, que s'hi farà un tip de riure.

Ara ja ho sab. Els comentaris ja'ls farà vosté. Jo'm limito a cantar a ratos perduts, per consolar-me:

*Ay! mares que crieu fills,
no'ls deixeu col-laborar
ab autor de tanta fam-a
que cobra y no vol pagar.*

Sempre bon amich seu,

EDUART AULÉS.

Malalties de Escenari

"Horror a la característica"

Sobta aquesta malura a les persones millor constituïdes y d'apariències més fermes y sanïtoses.

Veureu una comedianta fresca, jovial, robusta, optimista; d'aquelles que accepten ab gust tota mena de papers, mentres puguin lluhirshi, artísticament parlant, y obtenen un èxit a cada nova interpretació.

«Heusaquí una noya,»—pensareu,—«que té'l pervindre assegurat. Ella deixarà de fer ingènues quan li arribi'l torn de les dames joves y sabrà arribar a característica digna,

oportunament y, encara, en plenitut de facultats. Heusaquí una actriu model, una actriu complerta!»

De cassos aixís ja se n'han donat alguns. La malaguanyada actriu donya Adela Clemente fou, efectivament, un cas de equilibri, de serenitat, de justíssima evolució... Ella tingué l'instint, la trassa, el dó, de adonarse del pas dels anys y de no oposarhi inútil y ridícula resistencia. Procurà, abans, treuren l'issó y profit del temps que passava. Y aixís, ja en la maduresa de la

vida, se convertí en *característica*, però ab tant bona voluntat, ab tant acert, que aleshores com may fou reconegut y consagrat per tothom el seu talent artístich. Gloria y profit y definitiva justícia als seus mereixements: heusaquí lo que sortí guanyanthi, la senyora Clemente, sabent evolucionar a temps. Y un primer lloch indiscutible, que hauria conservat molts anys, en les companyies catalanes.

Però ja hem dit que el càs de la senyora Clemente es exepcional. La pols dels escenaris ne va plena dels microbis que produeixen la malaltia coneguda ab el nom de «Horror a la característica» y perxó son en majoria les actrius que la pateixen.

No us en fieu de que una comedianta, durant la primera joventut, accepti tota mena de papers y fins estudihi ab més afició y interpreti ab més èxit els de *característica*. No us en fieu, per que el microbi es traïdor y no vol perdre temps y aixís, no ataca fins que comprén que pot fer mal de durada.

La senyora Ramona, per exemple, va comensar a fer comedia desde molt joveneta, y ja va comensar interpretant ab gust una *característica*. Pobracriatura! Aleshores tenia setze anys la Ramoneta y van haverla de pintar y repintar ab tanta furia y van haverli de posar una

perruca tant espessa y hagué de fingir la veu ab tanta persistencia y s'hagué d'acotar ab tanta parsimonia, que patí qui sab lo per dissimular els anys! Ab tot, va dessimularlos, y triomfà. Y aquest triomf li obrí de bat a bat les portes dels teatres de més categoria.

Un cop en ells, enllà dels anys, la Ramoneta seguí treballant ab èxit. Aceptava, ab alegria, tota mena de papers. Però els de *característica* continuaren sent el seu fort y els que més aplaudiments li valien...

El temps seguí passant y passant-nos. La Ramoneta va casarse. Ja la tenim senyora Ramona. Y ja tenim que cada dia li era més fàcil interpretar característiques. Ja no s'havia de pintar en tanta de manera: respectantse, acusantse un xich les arrugues de la cara, ja'n tenia prou. Les perruques podia despreciarles: empolvantse els cabells ab trassa, quedava en paus ab la velleïsa. Y ni el caminar la comprometia gaire, ni la veu li feya massa nosa...

Ja'ns anem acostant, donchs, a la *característica* ideal. Un'altra empenyeta del temps y ja som allà ahont volíem...

La senyora Ramona està a les acaballes de la joventut... Més aviat tomba per vella...

Y es en aquest precís y comprometedor moment, oh lectors pacien-

tíssims y esgarrifats, quan veureu fer irrupció, en la naturalesa de la pobra Ramona, tot un exercit crudel y desconcertant dels microbis que tant perniciosos efectes produeixen...

La senyora Ramona està infectada. Perque, heusaquí que quan en la realitat de la vida ja comensa a exercirne de característica, vol deixarne de ser pels escenaris... Ara vé a tòm el *xisto* conegut. La senyora Ramona vol fer nenes...

Es que el microbi *rosega*, com deya aquell pagés. Rosega de valent y fa feina a marxés dobles. La malalta acaba patint mania persecutòria. Els companys, que quan la veuen ab faldilla curta y trenes penjim penjam, somriuen per sota el nas, son una colla d'envejosos. Els crítics de Teatre que, quan estrena un paper de joventut que no es per ella, li adverteixen piadosament, son *quatre tabalots mal educats*. Y els misers dels autors que, ilusionats ab les disposicions de la senyora Ramona s'atreveixen, encara, a repartirli algún paper de *característica*, son rebuts ab crits de pescatera y obsequiats ab paraulotes de carreter honorari...

Y la notable actriu, frisoza y pantejanta, va malmetent aixís, en pochs dies, lo que havia guanyat a còpia d'anys: admiracions y sim-

paties. Però compadiula! Planyeula, que ha perdut el camí, que ha deixat la vía veritable y els perills la vigilen y els abims la rodejen! Y, inevitablement, caurà en el descrèdit més formidable y en el més espantós dels ridículs... La senyora Ramona, en les seves velleses, pateix de l'*horror a la característica* y d'aquest mal ha de morir, pobreta...

Remeis per evitarla aquesta malaltia? Serenitat, prudencia, vigilancia! Procurar adonarse del pas dels anys y, enlloch de maleir la vellesa que s'acosta, tenir prou trassa per aprofitarsen. *Saber, voler, conseguir*, evolucionar a temps: heusaquí l'únich remey. Y sila vanitat femenina us posés una vena davant dels ulls y us vegessiú sempre joves, aprenegueu d'escoltar, no ab amargura ni acometivitat, sinó ab agraiment y simpatia, els bons concells que us dongui els que ja comensin a adonarse de les vostres arrugues...

Que els anys, quan s'han viscut ab profit y's porten ab dignitat, en lloch de ser un obstacle per avensar, son una gran ventatge pel triomf definitiu!

CORREU DE PARIS

Un èxit! Un èxit al teatre de la Renaissance, èxit formidable, retrunyidor, que el telegraf s'es encarregat de transmetre per tot el món. Cal anarhi, cal veure aquest *Le vieil homme* de M. Porto-Riche que tant soroll mou.

Y ho faig, caríssim lector, no sens passar greus molesties de fret intens, de neu, de vent y d'empentes. Car l'èxit a París aboca la gent al teatre a despit de la cruesa del temps y les trahidories de la grip que tan abunda.

Es *Le vieil homme*, en la forma y ropatje exterior, un drama del nostre temps, emprò en el fons una tragedia vibranta y eterna. Pertany, diguem, al genre de *La verge boja*, o sia al d'aquelles obres en que les figures s'aixequen del quadre o medi en que's mouhen y son agitates y atormentades pel vent de l'ampla tragedia, sense deixar may, per això, d'esser lligades a les nostres costums y els nostres temps. Car lo més remarcable de *Le vieil homme* es precisament la grandesa, l'elevació tràgica de la obra.

En *Le vieil homme* els personatjes podrien perdre llur nom y designarse ab les eternals denominacions de: El pare, La mare, El fill, L'amant, etc. Si, car *Le vieil homme* es un drama de familia, es tota una familia que sofreig terriblement pel mancamment del cap de casa.

Penosa y desprestigiosa tasca seria la de volguer condensar l'argument de *Le vieil homme*, car en puritat podriem dir que no'n té. La darrera obra de Porto-Riche es un cas que ab art extraordinari sofreig tot són desenrotllo devant del nostres ulls, presidit per una poética fatalitat que l'agrandeix considerablement.

Miquel Fontanet (el pare), es un home lleuger y assedegat de goig, per qui la vida no es més que un seguit de moments. Anys enrrera, a París, havia fet l'infelicitat de la seva muller Teresa (la mare), ab variades y capricioses infelicitats. Un daltabaix de fortuna obliga al matrimoni a retirarse a una vila de provincia hont se dediquen a negocis y menen una vida tranquila y ordenada. Al poble, en Miquel es cambiat; esdevé home prudent y reposat y Teresa, que a París no havia tingut altre consol en sos dolors que la companyia de Agustí (el fill), jovenet d'ànima ardenta, tot cor, tot bondat com ella, ara gosa la doble pau d'aquesta dolça companyia y de la del marit. Però vetaquí que l'ocasió, en la persona de Brigitte, una antiga amiga de París qu'es anada al poblet de la pau per una herencia, vindrà a deixondir en Miquel tot el vell passat. L'home, per qui la vida es un seguit de moments, tornarà a esser lo que fou: lleuger y alegre, assedegat com sempre de plaers y gaubanses. Sentirà l'ocasió y perseguirà a Brigitte obehint al impuls d'un passatjer caprici. Brigitte no es pas àvola ni perversa, es una bona mare de familia, una dòna de sa casa, emprò voluble y sensual ab la mateixa naturalitat ab que es bona y amable.

De aleshores ensà, la pau irà en orris. Teresa, la mare, torna a sofrir. L'home d'avans, aquell qui era recordat ab esglay, ha reaparegut en son marit. Mes en el drama d'ara un altre personatje tindrà son paper y es l'Agustí (el fill). Es aquest personatje la creació de l'obra de Porto-Riche. Hereu de l'ànima de sa mare per lo apassionat, tendre y dolorit, el jove adolescent apar nascut per amar y sofrir; es un nou Werther. Es una ànima vibranta de poesia y de passió que sent per Brigitte un amor irresistible.

Fins aquí el conflicte no tindria rés de

extraordinari, car Brigitte y Miquel no s'estimen. Senten tant sols una atracció passatjera. Teresa hauria no més d'allunyar a son marit d'aquella ocasió temptadora, però l'Agustí, l'adolescent, enamorat follament esqui ab la ceguera de la seva passió, ab la terrible por de perdre del enamorat, reté a Brigitte, cerca ocasions, y inconscientment se teixeix la mortalla.

Teresa veu aleshores ab esglay el drama que's prepara. No serà sols la muller gelosa, sino la mare temerosa pel fill, la lleona que ha de guardar son cadell. Mes fins aquí tot es sofocat, cal que ho sia car Agustí no veu qui es el seu rival preferit y sa mare amantíssima pera allunyarli tant de dolor, se complau en amagarli.

Finalment l'Agustí es qui ab la confessió de son propi amor, ab l'ardencia contagiosa de sa propia declaració, llença la dona que adora en brassos del seu pare.

En aquest moment la fatalitat de la tragedia plana damunt de tots, y quan l'Agustí ha esment de lo que ha fet, la seva ànima ardent y exaltada sofreix un cop mortal. El seu romanticisme deses-

perat l'afolla y cerca en la mort l'etern consol, l'impertorbable pau y l'olvit.

Com ja haureu notat, y ja he dit avans, *Le vieil homme* no té argument. Jo vos he pogut fer tant sols un esquema de l'obra y os he fet entreveure el desenrotllò llògich del cas, donats els temperaments.

Cal remarcar que'l drama de Porto-Riche es construït com un mosaich. Incident sobre incident fan l'acció progressiva, intensa y grandiosa. Aixís per exemple, la darrera escena de Agustí ab Brigitte, quan ell ja en desesperació sent d'ella, que no l'estima ni l desitja, que'l veu tant sols ab compassió y simpatia, dolces frases de consol, fredes y mortes per un enamorat ardent, l'intensitat dramàtica es punyent y avassalladora.

En fi, pot dirse que *Le vieil homme* es la tragedia d'un fill víctima dels capricis d'un pare y de l'excessiu amor d'una mare; com de tendre, ardent y tremolosa de poesia.

L'èxit fou tant extraordinari, que el autor va exir a les taules reclamat pel públich. Cosa ben poch comú a París.

LOGE.

ROMEA

Les presons de nois. Traducció catalana del melodrama *Bagnes d'enfants* dels senyors Andreu de Lorde y Pere Chai-né.

S'alsa'l teló y ja s'endevina que l'obra porta malicia. En Bardem, que té setze

anys, a pesar de la seva joventut, es molt aficionat a pendre cafè fora de casa. El pare den Bardem, en Bozzo, no pot sofrir que el xicot fassi semblants extraordinaris y posa el crit al cel y vol tencarlo y ja li prepara la ratera. La mare den Bardem, la Fremont, prou predica que no n'hi ha per tant y prou s'ofereix a

ferli cafè a n'en Bardem; però res hi val y acaba l'acte compareixent en Laperà y en Tor, que venen a ser com una mena de *guarda paseios* malcarats, y s'enduen al minyó que engega cada crit de *mama! mamà!* que trenca el cor y ja comensem a patir, que n'hi haurà per estona si no s'hi adoba rés, que no s'hi adobarà, sinó que tot s'empitxora com tè per obligació y marca'l reglament dels melodrames...

Segón acte. Ja som a la ratera. En Barbosa li té compte y'n vigila els beneficis y en canta les ventatges davant de quatre babaus. Els babaus se'n convencen y se en van a vestir-se d'altres coses, perquè l'obra es complicada y son més numeros els personatges que no pas els actors de Romea. Compareix en Capdevila que fa el beneit y la Faura que va d'allò més mudada... Y ab tot això ens enterem de que vindran a girar una visita de inspecció a la ratera per no sé quins abusos que contenen els diaris... Y els *guarda paseios* porten a en Bardem que no se'n sab avenir y sembla en Maseras y, per ajudar-lo a resignar-se, li ensenyen tota una colecció de feres que també havien estat aficionades a pendre cafè y tampoch els hi probava y ara me'ls hi fan perdre la sed a garrotada seca y qui gemega ja ha rebut y allà tothom gemega qu'es cosa de acabarho...

Y arriba l'inspector—que es el germà den Bozzo disfressat,— y me'l conviden a dinar y l'atabalen y li aquissen la Faura per entretenir-lo y un pensa desseguida ab allò de que *l'amor es cego* y allò altre de *ojos que no ven, corazón que no siente y dime con quien vas y te diré quien eres y a boca cerrada no entran moscas* y ja s'endavina que en Pujol—l'inspector,—farà els ulls grossos y en Barbosa y la Faura podran seguir, impunement, ab el negoci de la ratera...

Com, en fecte, el segueixen. Perque arriba el tercer acte y tothom coninua

rebert ab aquella alegria. Som dintre la gavia de les feres de cafè que maniobren que es un gust y de tant en tant bramulen però no'ls hi val. En Lluelles fa molt bé de tisich y en Muntaner, que de administrador ha passat a administrat, també es dintre la gavia. Hi son l'Aymenrich, en Petit, — que fa de *noble león*, — y algún altre que no recordem. Y tots plegats *conspiren*, mentres els doma dorsfan beguda.

Arriba en Capdevila a donar un cop de mà a la *conspiració*, perquè, com diu la dita, *devegades els boigs fan bitlles*. Se preparen les empentes y les tamborrelles escamotejant un parell de *guardians* com si a Fransa celebressin els *ignoscents* cada dia per altre... Vés qui ho diria! Tant perversos y malpensats que semblaven aquells *guarda paseios*, y ara s'empassen les mentides com bresques y a parells!

Fora els *guarda paseios*, donchs comensa la sessió de hipnotisme, el número sensacional de l'obra; veritable troballa y *acabose* de gracia, enginy y pantomina. En Tor se recorda de que havia representat *La Intrusa* y's deixa suggerir a la primera mirada de través que l'Aymenrich li dedica. La sensibilitat den Tor s'encomana a en Laperà y ja'l tenim ajudant-lo a fer tintines... Ara xiulen (no el públich!) y les feres s'abraonen als *guarda pasesos* *mæterlinckans* que es una benedicció y un veritable *alivio*. Y entre crits y gatzara y aplaudiments del públich (veyeu com no xiulava, pobre públich!) s'escapen de la gavia les feres den Barbosa y comensen a córrer atollades camps a través...

Y ara es quan intervé en la acció — al comensar el quart acte,—la veritable *fiera malvada*, llamada tambien *animal silvestre*, de la obra. Aquest *monstruo de liviudad* encarna en l'actor Puiggari que téuna parenta—nena Morer,—d'allò més

simpàtica. Y nosaltres creyem, ab tota sinceritat, que *Les presons d'infants*, haurien guanyat molt y consensut més al públich, si la nena Morer, empipada de la poca vergonya den Puiggarí, s'hagués decidit a durlo a la presó, tal com va fer en Bozzo ab el pobre Bardem al comensar el melodrama. Aleshores, al menys, ens hauríem estalviat la repugnant casera de l'home que's desenrolla en aquest últim acte de *Les presons*...

Allà gendarmes, allà toch, allà tocar a somatent y perseguits que agonitsen y en Bardem que entra al galliner y me'l sobren y me'l tanquen a la pallissa y's queixa y desespera mentres en Bozzo—que finalment s'ha consensut de la seva crudeltat,—vé a buscar el noy... Y mentres en Bozzo parla ab la Fremont y el bandarrillo den Puiggarí, en Bardem, per passar la estona, se penja y veushoquí tot espatllat... millor dit, tot arregat...

Perque es veu que els de Romea varen espantarse de la cruesa del final de la obra, y per adobar les coses, varen decidirse a deixar a en Bardem una mica viu. Y aixó dona lloch—independentment de la voluntat dels autors de la... comedia,—a unes escenes sentimentals ahont el pare diu *perdó!* y la mare *mira que tall!* y en Puiggarí sanglota...

Y cau el teló, pietosament, davant de tantes desgracies—traduides—no sabem per què,—a la nostra ben amada y més aviat inofensiva parla...

Que aquesta ressenya no sembla per DE TOTS COLORS? Que fora més propia del *¡Cu-Cut!* ens diuen?

Donchs tampoch sembla a propòsit per ser representat a Romea el melodrama que espliquem. Era que ni pintat per estrenarse al *paralelo*... Y vagi una cosa per l'altra, contestarem nosaltres.

Ombres d'amor,—Fantasia en un acte, per Joseph Burgas.

El distingit autor de *Istil Imperi* acaba d'enriquir la escena catalana ab un'altra delicadissima mostra del seu enginy, trassa y cultura. *Ombres de amor*, producció sensilla, transparenta, deliciosa, obtingué un gran y merescut èxit y es d'esperar que's mantindrà en els cartells fins a popularisarse ja que, entre bromes y veres, enclou una profitoso llissó de vida que, al mateix temps, con mou y entreté una estona.

Tant sols conseguir trasportar l'espectador a n'aquell ambient d'ensomni, de *irrealitat*, ja es un triomf per l'autor. Qualsevol altre, ab menys equilibri, que ho hagués intentat, hauria atret el fracàs a les primeres paraules de les *Ombres*. En Burgas, no sols plau y amenisa, sinó que sugestiona. Y's permet, encara, veritables atreviments que, a no ser per l'humorisme de bona lley que respiren, haurien compromés la bona rebuda de la producció.

Ombres d'amor serà publicada dintre nostra Biblioteca. Valgui aixó com a resum dels elogis que'ns mereix.

Les actrius y actors—senyores Baró y Gotarredona; Bardem y Tor,—encarregats de interpretar l'obra, compartiren ab l'autor els aplaudiments del públich.

Felicitem a tots.

Un crim sensacional, un acte per Avelí Campmany.

No tenim que dir d'aquesta obra—estrenada en funció de tarda.—sinó que compleix ab el fi pel qual fou posada en ensaig y representada.

Fou ben acullida, donchs.

PRINCIPAL.

Al aixecarse el teló pera comensar la representació de *Fra Angel* del senyor Godo, una ventada d'aire fret ens feu esgarriar en la cadira. Al caure'l teló, després de la representació de *Fra Angel*, teniem la sanch gelada y el cor adormit. Quin aburriment y quin fret! Fret material, car el Principal es el teatre dels cops d'aire y fret mental, car *Fra Angel* es una obra mansa y aburrida, sense moviment ni gracia, enginy ni literatura, terriblement mediocre! Es una obra per les quals, els nostres Corresponsals de fora, tenen la frase feta de «més val no parlarne»

Els Zin calòs (Els gitanos) del senyor Vallmitjana ja es altra cosa.

Cert que quan ens assegüem a la cadira, al aixecarse'l teló, va passar la mateixa ventada fina y persistent de *Fra Angel*, cert que les damiseles corregueren a tapar llurs cossos ab abrichs y boàs, cert que aquell fret donava la sensació d'un teatre de capital de provincia de tercera classe hont el Governador s'està jugant al tresillo en el casino militar y el reglament de Policia de espectacles se caragola olvidat al fons d'un calaix, mentres les bronco-neumonies, la grip y les pulmonies fan de les seves entre'ls mal aconsellats ciutadans que s'han arriscat a fer entrada en el teatre d'escenari inmens, gelat per l'avaricia o'l selvatgisme del empresari enemich de la colfacció; cert que nosaltres pensàvem que en Ripoll, al Circo Barcelonés, teatre tant fret com el Principal, va posarhi calefacció durant una temporada de varietats, cert que no dubtarem en creure que'n Ripoll tem més els càrrechs de consciència que'n Franqueza, cert tot això, però cert també que'l senyor Vallmitjana va tenir la virtut de portarnos calor sino al cos al menys a l'ànima.

No dubtem en calificar aquesta darrera producció del l'aventatjat autor com la millor, de les que fins ara ha dut al teatre. Es ella un quadro viu, plé de color y caràcter. L'ànima gitana ab sos amors y odis, ab les seves supersticions y tristeses, hi es evocada. D'argument no en té quasi. Es un epissodi que dona lloch a un quadro viu. Unes renyines provoquen una maledicció y una maledicció en aquelles ànimes gitanes congria un drama si el penediment de la qui ha malehit no vingués a llevar a les malehides, tot el mal de la maledicció.

La caracterizació dels actors bona, forta, justa. L'interpretació en alguns potent y decidida, en altres insegura y feble. Aixís no dubtem en felicitar al senyor Guitart y senyoreta Koldán, en cambi la Xirgu, era més melosa que salada, més fina que gitana. La senyora Morera tingué moments forsa ensopagats, en altres en cambi, semblava no recordar-se de que era una gitana venedora de roba. El conjunt forsa acceptable.

Es de remarcar en *Els Zin calòs* un no se què poètic que fins ara haviem trobat a mancar en *La Tasca* y *Els jambos*.

L'autor fou cridar al final del quadre y forsa aplaudit.

L'apuntador ens feu saber que, ab tot y l'aire que deu sentir desde son cau, no s'ha posat afónich.

AGRUPACIONS Y SOCIETATS

—Unió Ultramarina.—Baix la direcció del senyor Illa se representà *Gent d'ara* y l'estrena de la comedia *Passarells vora al riu* original del senyor Rodon. La primera del nostre malaguanyat company Coca y vallmajor anà com una seda, feut riure a la concurrència que per cert omplia la saleta del carrer de Tallers. En la segona, obra d'un autor novell,

s'hi nota una versificació incorrecte. L'assumpte no es gens nou revelantse un escriptor que comensa. Fou ab tot aplaudit y cridat al palco escènich l'autor. En l'execució d'abdues obres hem de fer menció de les senyores Rico, Estruch y Alegret y dels notables aficionats senyors Eatefa, Illa, Monné y Valls que foren els hèroes de la tarda.

—Nova Lealtat (Fort-Pío). —L'Agrupació «Art Novell» interpretà dissapte a la vetlla *Un joch nou. Un beneit del cabàs y Campi qui puga* interpretades ab bastant acert per la sempàtica dama jove senyoreta Pepeta Roca y pels joves Herrera, Malet, Ordoñez, Boluda, Castellar-nau, Ferrer y Massià, demostrant tots ells haver estudiat. Sabem que pensen interpretar altres obretes.

—Relleu.—Baix la direcció del Sr. Figue-rola se representà *La Tosca*, per cert bastant desenaixadament. En locals modestos y ab actors novells es difícilissima la tasca de fer obra tant portentosa, y aixó feu que aquesta vegada regnés molta inseguritat en tot el conjunt. Ni'ls senyors Aranda, Carrasco y Figue-rola feren res de nou, y ho sentim perque'ls hem vist mellor afortunats en altres obres. La part artística regular: varietat era que no's podia demanar més, tenint en compte la qüestió financiera, ¿er cert?

Els preguem s'enmotllin en obres més modestes y fugin d'aquestes manies de volguer fer, lo que molts professionals no fan. Concell d'amich sincer.

—Ateneu Regionalista (Poblet).—Les boniques produccions *Lladres, El bon lladre y Lo capó de Nadal*, feren riure a la concurrència les dugues últimes y conmoura la primera. En la interpretació hem de fer esment de la Sra. Roca, jove estudiosa que promet de veres y dels joves Srs. Aviñó, Rodrigo, Martell y Lòpez. Tots demostraren molt bona voluntat, lo que esborra totes aquelles altres menudencies dels joves comensants.

—Unió Familiar.—Per benefici del distingit aficionat Sr. David Miquel, esculliren les hermoses obres *Gent d'ara* publicada per De Tots Colors y *El carro del vi* del nostre amich Ramon Ramon.

La interpretació molt digne d'elogi, puig

tant el beneficiat com les Srtes. Mestres (germanes), Sra. Casases y Srs. David que estigué felfssim, Monné, que feu un «Francisco» de tota una pessa; en Simó, que no fugí del càracter; en Dalmau y Vilar que's portaren com a bons galants joves.

La concurrència qu'era nombrosa rigué tota la vetlla, aplaudintlos.

—Ateneu Obrer del Districte II.—Per benefici dels senyor Grau y Marxuach se representà *El Magistrat* que fou molt ben executada per Sra. Arasa, Srtes. Durán, Papell y els Srs. Boquet, beneficiats, Compte, Valls, Nuño y demés que ajudaren a la complerta execució de l'obra. El traductor fou cridat ab insistència del públich qu'era escullit de veres. De la pessa, val més no parlarne, no per l'execució, sino pel mèrit literari de la mateixa que no val la pena.

Per demà passat *Els picarols*. Parlarem detalladament de l'interpretació de la llegenda alsaciana. En ensaig *Com tes olives, Les dents de l'oncle* (estrena), *Boirina de sol y Brisa llewantina*.

—Club Foment.—La Secció dramàtica d'aquesta entitat ens comunica que té en preparació les següents obres noves: *Amor, Comers y C.* den E. Graells Castells, *Lo rustic* dos actes comedia den Tomàs Llasat y les reestrenes de *Sempre amor y Foch y cendres...* produccions en dos actes cada una; originals dels joves Narcís Perbellini y Ferrán Forga respectivament. Diumenge vinent a la tarda, l'hermosa obra *La mare*. En parlarem en el número vinent.

—Sala Balmes.—*Indicis, Sense sogra, Veniu a veure'l pessebre, La criada nova, El pronunciamient, A pel y a rapel, La glorieta* y altres, han sigut les darreres obres catalanes representades ab éxit en aquest favoregut cinemàto-graf, però els hi recomanem una mica més d'ensaijos, car alguna de les citades produccions s'ha dolgut d'aquest defecte.

—Agrupació «Foch Nou».—Aquesta agrupació posà en escena el dissapte passat les obres: *Sebes al cap y Sol solet*.. No parlarem de la primera, per haver arribat tart. En la darrera se distingí el Sr. Lladós en el paper de «Jon». ¡Llàstima qu'estigués tan afònich!

Secundaren els Srs. Montserrat y Vinadé. Els demés, fent excepció de la Sra. Viura, que tingué alguns moments relissos, estigueren quelcom desencaixats.

El conjunt tret... la sala *idem*...

—Agrupació «Condal».—El dissapte passat representaren després d'una sarsuela castellana, el monòlech *L'últim grahó* y *El carro del vi*. Farem especial menció dels senyors Barba Illa, Estruch y Gimeno. La senyora Rico en *El carro del vi* estigué acertada, però en la sarsuela no'ns convencé prou y segons nostre perer no li sobren condicions pera'l cant. Els demés fluixos, molt fluixos.

—Agrupació «Primavera» (Mercaders, 26, pral).—Devant de nombrosa concurrència, representà l'aplaudit quadro dramàtic d'aquesta agrupació les obres: *Juventut y Gent d'ara*. En la primera ens agradà forsa la senyoreta Persiva en el paper de «Ció». Molt bé la Sra. Guart que's portà com una veritable artista. Secundaren ab acert els Srs. Cumeillas, Areny, Carmany y Veciana. En *Gent d'ara* hi estigué inmillorable el Sr. Molas en el «Sr. Joseph» y ab més motiu ens satisfé al veure que no desatengué la observació que li ferem en la nostra ressenya passada. Excelents la Persiva y la Guart. El Sr. Sedés acertat ab el «Rimbaud», demostrant que comprengué a la perfecció el personatge. Molt bé en Cumeillas en el «Joanet». Acertats en Carmany y en Cabré. La Srta. Figuerola se portà com una bona minyona en el paper de *idem*. La direcció escènica ben cuidada.

En resum, una bona vetlla de la que'n sortí complacudíssima la concurrència que no's cansaba d'alabant als estudiosos aficionats. Nostra enhorabona.

GRACIA.—Joventut Catòlica de Sant Lluís Gonzaga.—Diumenge tingué lloch la primera de les tres representacions extraordinàries del grandios drama bíblic en un pròlech, 2 actes y un epílech, subdividit en deu quadros ab lletra del senyor Duró y Gili y música del mestre Mossen Rossendo Molera, que porta per nom: *La Rosa de Jericó*.

La execució en general bona y llevat en molt contades escenes, se veyá que tots els intèrpretes la havien pres ab amor. La pre-

sentació, tant en decorat, com el vestuari, perugnes y accessoris no deixà resque desitjar. De primera la nena Navarro que digué'l seu paper ab una naturalitat assombrosa y ab una dicció claríssima, logrant impresionar de debó al públich. La senyoreta Carme Prada en la «Verge» hauria resultat més, si no s'hagués afectat, car era la primera volta que sortia a escena. No li manquen condicions y creyem que si estudia pot arribar a esser una artista. El noy Prado's portà bé en el «Jesús». Inmillorable en Cirera (P.) Bé en Sanjust, en Martí, l'Albardané, en Riesco, en Pons y els germans Vallespi. La presentació de primera. La sala plena de gom a gom.

Pel diumenge vineut està anunciada la segona representació.

—Círcol Catòlich.—S'ha donat la darrera representació del drama líric *L'estel de Nazareth* ab el mateix conjunt de les altres vegades.

El públich content... y fins al any vinent!

—L'Artesà.—El dia 15 a la nit se posà en escena, després de un drama castellà, la bonica pessa en un acte *Los tres toms*, sortint bastant ajustadeta.

—La Filantròpica.—El quadro dramàtic que dirigeix el senyor Codonyer posà en escena el drama en 3 actes escrit pel soci Joseph Casellas, que porta per nom: *El bitllet de Nadal*.

Aquest drama pertany a un gènere que està destinat a desapareixer de nostre teatre, habenthi un traïdor de melodrama que inspira més compassió que repugnancia. A més d'aixó tots els personatges parlen massa per dir ben poca cosa. El públich rebé l'obra mitj en serio y molt en broma... y cridà al autor, no sabem perquè; potser per riure una estoneta més.

Seguidament se representà la comedieta *Lo Pronunciament* ab execució insegura.

SARRIÀ.—Institut de Sant Joseph.—El diumenge dia 15 se posà en escena per tercera vegada en aquesta temporada l'obra dramàtica *L'estel de Nazareth*, ab una execució inmillorable per part dels senyors Sostres, Baxeras y Durán, degudament secundats pels altres. Se coneix que volgueren complaure la

concurrència y demostrarli que quant s'ho proposen y tenen ganes de treballar saben queda bé, puig les dugues representacions anteriors foren verament dessastroses sortintne'l públich fastiguejat del tot. Y no es que'ls joves aficionats que presten son concurs a les funcions teatrals d'aquest Centre catòlich considerin el teatre com un ximple passatemp y tan se'ls hi endonguin que'ls aplaudeixin com que'ls censurin, sino que alguns d'ells com en Sostres y en Baxeras, formen part dels quadros dramàtics d'altres societats que interpreten les més artístiques y aplaudides obres del nostre teatre nacional antic y modern y no s'avenen a representar produccions tan ignoscentes y carrinclones com son la majoria de les del nomenat teatre catòlich; y si hi prenen part no més es per un compromís en ocasions ineludible.

SANT ANDREU.—Centre popular catalanista.—En la funció que durant la tarda del prop-passat diumenge, en el saló d'espectacles d'aquest Centre hi donà la companyia d'alta comedia Torelló-Daroqui fou posat en escena el sainet *Els retrats de donya Tula*. L'execució logrà divertir la concurrència que no era nombrosa com era d'esperar.

Seguidament posaren en escena *Foch nou*, en la qual fins a mitj acte segon, no convensé a convensens la execució. No obstant y aixó sobressortí com calia la senyoreta Daroqui, essents secundada en el bon desempenyo per les senyores Balestroni, Bozzo, senyoretas Bayona, Llaurada, la nena Morer que'ns agradà moltíssim, y els senyors Torelló, Amorós, Mantua, Mer y Ruiz.

—Cassino Andreuenc.—En el teatre del Cassino «Andresenc» d'aquesta barriada s'anuncia pel 29 del corrent una funció a benefici dels joves aficionats Joan Termes y Pere Pujol que molt en breu han d'aussentarse pel servey militar, en quina's posará en escena *Terra baixa*, *Mestre Olaguer* y *Gent d'ara*.

Dels nostres Corresponsals

BADALONA.—Gent Nova.—Hermós aspecte ofería la sala d'aquesta vella entitat catalanista badalonina. L'obra *La festa del blat* despertà viu interès aportant un públich es-

cullit de veres. De la interpretació mereixen lloanses sinceres la senyoreta Vallvé, que estigué com una acríu de valua com es ella; la senyoreta Mestres que cada dia va agradantnos més y que feu una ingenua plena de vida y color, y la senyora Vidal, que'ns cap l'honra de dir que es la mellor característica de les que treballen en centres particulars. En quan als actors, hem d'esmentar al senyor Boix que treballà de tot cor, fent el difícil paper de «Jaume»; fou l'hèroe de la festa. El senyor Caballé ab el del «Oncle Telm», molt en caràcter no decaient en les situacions dramàtiques. El jove senyor Navarro, feu un «Vicentó» just, sense rebuscament de accionats, sostenint el paper ab fermesa, sobretot al darrer acte. Els senyors Sedó, Tarrés y Martí ajudaren a la totalitat del conjunt. El final de l'obra decaigué en conjunt a causa dels vocadillos dels mossos, que no ho feren com havia d'esser de lley.

Un aplauso, ab tot, al senyor Boix.

A continuació tingué lloch l'estrena de *Boyrina de sol* del distingit escriptor nostre amic l'Emili Graells Castells. L'haver donat compte en altres ocasions de aquesta ensopegada obreta'ns relleva de ferho aquest cop.

La interpretació del tot acabada. En Joaquim Casas y la senyoreta Ramona Mestres distingiren notablement.

Al acabar la representació l'autor fou cridat ab insistència y saludat ab forts aplaudiments als quals juntem el nostre, tot esperant d'ell una nova producció.

Pera el dia 29 anunciaren el drama de en Guimerà *La filla del mar*, a càrrech del notable actor en Joseph Terradas.

—Centre de Nostra Senyora de Montserrat.—El vinent diumenge dia 22 se representarán en aquesta entitat les obres den Rusiñol *Lo pati blau* y *La alegria que passa*. En abdues hi pendrà part el distingit actor en Joaquim Casas.

IGUALADA.—Teatre Ateneo.—Diumenge, dia 8 la companyia Roura posà en escena *Gent d'ara*.

L'interpretació molt deficient; el senyor Roura no estigué pas a la altura que li corresponia com a primer actor y encarregat del paper de «D. Ignasi». El lleig vici de brassejar que té en Roura el feu antipàtic al públic. La senyora Marsal en el paper de «Donya Mercedes» ajustadeta. El senyor Furquet, en el de «Joanet», demostraba haversel estudiant. En Font, en el «Sr. Joseph» no podia fesho més bé. Els senyors Bello y Claveras en els papers de «Dr. Francisco» y «Lluís» respectivament, en tragueren tot el partit possible.

A continuació se representà la comedia *L' Himne de n Riego*, que fou mitjanament interpretada.

—Centre Moral.—La secció d'aficionats de aquesta Societat va posar en escena el passat diumenge el drama den Folch y Torres Reixes enfora, que resultà forsa, si bé ab poch estudi per part de les dames.

El senyor Galtés, ab el seu paper de «Sebastià», ens demostrà lo molt que si vol pot fer en l'escena; al igual que els senyors Canals y Pie ab els de «Llorençó» y «D. Lluís», respectivament.

Els demés Srs. Ventura y senyoreta Perelló (A.) y el nen encarregat del paper de «Bastianet» ajudaren al bon èxit de l'obra.

Per fi de festa el senyor Galtés y la senyoreta Perelló representaren el diàlech del mateix autor *Extrems que's toquen*, que divertí al nombros públich, que premià el treball ab entusiasmes picaments de mans.

LLEIDA.—Patronat Obrer.—Per la diada del Reys se posà en escena *Lladres*.

Sortí fluixeta; no obstant s'hi distingiren en Fomis, Perez García, Gilart, Rozas y Torres.

El diumenge dia 8 repetiren el drama lirich *Los fills del mar*, no sortint tant acurat com la primera vegada.

—La Lumiere.—El dia de Cap d'any a benefici de les seccions dramàtica y lírica d'aquesta societat se celebrà una extraordinaria funció, posantse en escena *L'encegat*. L'execució fou bona per tots conceptes. Els joves Mur y Claramunt en els respectius papers de «Vicenc» y «Eduardo», ens feren un treball acabat, lo mateix que'n Vila, Roig, Oria, Mercé y el nen Mur en els personatjes «Quimet», «Arturo», «Sr. Palet», «Burrango» y «Francisquet».

Acabà la vetlla ab *El 33.333*, en quina el joves Morón, Vila, Solé, Torres Amorós y Solano estigueren molt acurats, especialment en Amorós y en Vila que feren uns tipus molt naturals, fentnos esclafir en grosses rialles.

El dia 8 repetiren el mateix drama obtenint tant èxit com la funció anterior. El senyor Mercé acabà la vetlla recitant ab no gaire acert el bonich monòlech *De Pelagalls a Barcelona*.

—La Paloma.—La companyia que ab tant acert dirigeix en Miquel Jové en les tardes del dies 1, 6 y 8 del present mes y any ha posat en escena respectivament *La criada nova* y *El noi de la mare*, *El noi de la mare* y *L'ànima den Pepe-Hillo*, *La criada nova* y *El noi de la mare*, ab bona interpretació per part de tots, especialment de la senyoreta Torrijos y'ls senyors Jové Gual y Puntos.

VILANOVA Y GELTRU.—Orfeo Vilanovi.—El prop passat diumenge se representaren en aquesta lluhida societat els hermosos quadros sinfònichs *La nit* y *La fada del llach*, lletra aen Francesch Ferrer, música del mestre

Amadeu Cristià, obtenint notable interpretació y recullint merescuts aplaudiments els autors els solistes senyores Oliveres; Oller y Fraire, els joves Gallemí, Martí y Simarro y la massa orfeònica.

Se prepara pera el proper diumenge l'estrena del quadro sinfònich *Agna-Maria*, lletra d'en Joan Tomàs Biscamps y música del mestre Cristià.

REUS.—Fraternitat Republicana.—Davant de nombrosa concurrència, diumenge passat se posà en escena l'hermós drama del nostre altíssim poeta Angel Guimerà *Terra baixa*.

En l'execució en Benet y la Bassedas, en els papers de «Manelich» y «Marta», respectivament, estigueren a la altura que'ns tenen acostumats abdos artistes. Pot dirse que la atenció del públich se concentrava en aquests dos personatjes.

En Bartuli, Vallverdú y senyoretes Miró y Nuvials feren esforços pera secundar ab justesa.

En conjunt resultà regular.

MANRESA.—Teatre Conservatori.—La companyia del senyor Mercader va donar comiat al públich manresà ab las obres *L'hèroe* y *Soltera, casada y viuda*.

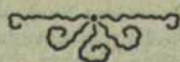
Degut al mal temps que feya fou molt escàs el públich qui assistí; no obstant tota la companyia desempeñà l'obra den Rusiñol de una manera admirable.

Sobresortiren el propi senyor Mercader, els senyor García, Salas, Ripoll y l'aficionat manresà en M. Jovés. Les actrius senyores Vallespir, Varela y Martí, feren iambé'ls possibles per deixar un bon recort deis seus últims treballs artístichs en nostra ciutat.

—Teatre Nou.—Hem tingut per cinch funcions únicament la companyia de comedia y vaudeville que dirigeix el senyor Bonaplata Alextorn (Martí Giol). Hem aplaudit ab entusiasme l'interpretació magistral de les obres *Porten rés depago?*... *El Rey*, *Una passió de son*, *Petit y Patad* y *Monte Carlo*. A ben segur que queda més content el nostre públich de la companyia que aquesta del públich, puig fou mol escàs degut a que el teatre Nou, ab tot hi haverhi calorífecs es més fret que la Siberia.

—Nou Porvenir.—Dies enrera els aficionats de aquesta entitat representaren *A ca la modista*.

En la pessa rigueren y feren riure al auditori els aplaudits aficiuats Jones, Riu, Moncunill y M. M. L'actriu manresana senyoreta Laffite demostrà bones qualitats artístiques.

Van ab el present número 40 pàgines de la magnífica obra d'en Gual

DONCELL QUI CERCA MULLER

Aixís tant sols ne devem 16 als nostres lectors. Procurarem fer les paus en el número vinent

A més del permis que tenim per publicar

L'AMOR VETLLA

anunciem als nostres favoreixedors que el distingit autor dramàtic català Joseph Burgas, ens ha autorisat, per incloure en la nostra Biblioteca, la fantasia en un acte

OMBRES DE AMOR

que's representa ab èxit tant extraordinari, en el Teatre Romea, desde la nit de la estrena.

Creyem que la edició de

OMBRES DE AMOR

serà rebuda ab veritable complascencia per tots els amants del Teatre Català Literari.

AVIS D'ADMINISTRACIO

Havent comensat el primer trimestre de l'any corrent, fem avinent als nostres subscriptors de

fòra que's serveixin posarse al corrent de sos respectius pagos en la forma acostumada a fi de continuar rebent la revista sense interrupció.

FELIU PETIT.—Modest, estudiós, plé de bona voluntat y entusiasta de l'art que cultiva, es en Feliu Petit un d'aquells actors utilíssims, casi bé indispensables, en tota companyia formal.

S'ha prèrs tant seriosament la carrera que cultiva, que may se'l troba distret y sempre està apunt de qualsevol sacrifici per arrodonir un conjunt. Ell creu que, triomfant l'obra, triomfa també l'actor y'n surt beneficiat positivament. La vanitat ridícula, l'amor propi mal entés,—que tant mal fan entre els actors y que de tants fracassos prematurs son causa,—procura, en Petit, mantenirols a distancia de la seva personalitat.

Aixís, els seus avenços, si bé no's tradueixen en immediat soroll, son, en cambi, ben sòlits. Al avensar un pas, procura afermar-se ben bé y, procedint d'aquesta conformitat, no es fàcil que hagi de tornar,—vergonyosament, enrera.

En Feliu Petit segueix formant part de la Companyia catalana que actua a Romea. Durant la primera part de la temporada, el vegérem

millorar notablement. Esperem, donchs, que sabrà seguir el camí que condueix a les reputacions fermes.

La Comissió que forma la nova «Agrupació Amat» ens prega la inserció de la present Crida als Autors catalans:

«Agrupació Amat—Aquesta, després d'haverse reformat degudament y adquirit un quadro còmic dramàtic, compost de valiosos elements y instalada en un teatre que reuneix inmillorables condicions pera representar obres de totes menes, crida als autors inèdits y a tots en general, y els notifica que, si volen estrenar les seves obres, se serveixin dirigir-se als senyors comissionats que s'anomenen a continuació, els quals els donaran tota mena de detalls.—Joseph Carreras Graells, Ponent, 55, 4^{art.} 2.ª.—Enrich Aguado Petri, Plassa del Palau, 6 y 7, 5^{nt.} 1.ª.—Ricart Rovira Ribort, Miserferrer, 2, entresol, 2.ª y Pere Baqué Serra, Alcolla, 115, tenda (Sans)»

A Romea anuncien una pila de obres noves, alguna de les quals deurà estrenar-se aquesta mateixa tetmana. *L'intrús* *Le danseur inconnu*, de Tristan Bernat) *Ceguera*, per Apeles Mestre, *Falstaff*, traducció de Joseph Carner, *La forsa del passat*, de Felip Palma, *La bona esperan-*

sa, (aranjament de Agulló y Jordà) *El fielato y Titilla pròdich*, per S. Rusiñol.

Al Principal se prepara, també per molt aviat, la estrena de *Poruga-Bibiana* y *Ariana abandonada*, trilogia den Pin y Soler.

S'ha format una Companyia dramàtica catalana en la qual figuren el primer actor jove Joan Santacana, el primer actor de caràcter Gastón A. Mantua y la primera actriu Mercé Ferrer.

Completen la companyia les actrius senyores Bozzo, Paricio, Pallardó, Farnés, etc y els actors senyors Balot, Ferrer, Casanovas, etc.

Comensaran a actuar Diumenge vinent a Vilafranca del Panacés, «Centre de la Unió» ab l'idili den Rusiñol *El pati Blau* y la comedia den Crehuet *Flors y Violes*.

La Empresa del Teatre Romea ha concedit al «Centre Plà de Bages» una representació de la famosa obra «La Vergge Boja». L'esmentada representació tindrà lloch el dia 29 del corrent.

Fá ja alguns dies que s'està treballant activament en els ensaigs de la Tragedia en quatre actes d'en Xavier Viure «Les Flámes del Goig» la estrena de la qual serà precedida d'una probad'ensaig a la qual s'assitirà per rigurosa invitació.

Imp. Baxarias, -Passatge Mercader, 10 int.-Barcelona

DE TOTS COLORS

— REVISTA TEATRAL —
Surt cada divendres. * Publica
16 pàgines de text y 32 de folletí.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: Passatge de Mercader, 10, interior.—BARCELONA
Nombre solt: quinze cèntims.—Suscripcions: dues pessetes trimestre

Imprempta Baxarias.—Passatge Mercader, 10, interior.—Barcelona